

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 260/2025-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného VEIS LEGAL, s. r. o., Farská 8, Nitra, proti postupu Okresného súdu Trnava (predtým Okresného súdu Piešťany) v konaní vedenom pod sp. zn. PN-18Cpr/43/2019 po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 495/2022-32 z 13. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava (predtým Okresného súdu Piešťany) v konaní vedenom pod sp. zn. PN-18Cpr/43/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Trnava **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 260/2025 z 23. apríla 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa, doručенú ústavnému súdu elektronickou formou 12. februára 2025, v časti, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (predtým Okresného súdu Piešťany) v konaní vedenom pod sp. zn. PN-18Cpr/43/2019 (predtým vedenom pod sp. zn. 18Cpr/43/2019, pričom pasívne legitimovaný subjekt označil samotný sťažovateľ s prihliadnutím na časové hľadisko a tzv. reformu súdnej mapy v Slovenskej republike), a to v období po právoplatnosti nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 495/2022 z 13. decembra 2022 [právoplatný 9. januára 2023, pozn. (ďalej len „nález ústavného súdu“)]. Ústavný súd vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť namietajúcu porušenie označených práv do právoplatnosti nález ústavného súdu odmietol ako neprípustnú z dôvodu prekážky *res iudicata* podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde. Sťažovateľ súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal mu primerané finančné zadostučinenie 20 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou 21. októbra 2019 domáha vyslovenia porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a náhrady nemajetkovej ujmy, pričom v napadnutom konaní nie je ku dňu podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté, a to aj napriek príkazu konať uloženého nálezom ústavného súdu. Po vrátení súdneho spisu z ústavného súdu síce okresný súd rozhodol, keď rozsudkom č. k. PN-18Cpr/43/2019-1053 z 8. novembra 2023 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal nárok na úplnú náhradu trov konania, avšak po odvolaní sťažovateľa Krajský súd v Trnave uznesením sp. zn. 26CoPr/3/2024 z 5. júna 2024 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V tomto kontexte sťažovateľ poukazuje na okresným súdom opakované zrušenie termínov súdnych pojednávaní (napr. 19. január 2023, 16. máj 2023, 3. decembra 2024, pozn.), ako aj trojnásobnú zmenu osoby zákonného sudcu (26. augusta 2020, 2. februára 2023 a 12. februára 2024, pozn.).

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podľa sťažovateľa sa predmet napadnutého konania (antidiskriminačný spor) nevyznačuje právnou ani skutkovou zložitou, k vzniku prieťahov neprispel a ich existenciu spôsobili najmä nečinnosť a nesústredený postup okresného súdu. Na podklade uvedeného odôvodnil zásah do svojich namietaných práv, ako aj nároky uplatnené v petite ústavnej sťažnosti.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

4. Podľa predsedu okresného súdu v právnej veci sťažovateľa okresný súd postupuje plynulo, keď po podaní odvolania proti rozsudku okresného súdu súdny spis 15. mája 2024 predložil krajskému súdu a po jeho vrátení prideliť 10. júla 2024 zákonnej sudkyňi, ktorá 12. septembra 2024 nariadila termín pojednávania na 3. december 2024 a na základe návrhu sťažovateľa na doplnenie dokazovania bol 6. novembra 2024 daný pokyn na vyžiadanie listín z Národnej banky Slovenska, ktorej odpoveď sa sporovým stranám expedovala na základe pokynu zo 6. decembra 2024. Z dôvodu dočasnej práceneschopnosti zákonná sudkyňa 29. novembra 2024 zrušila nariadený termín pojednávania a 16. decembra 2024 určila nový dátum pojednávania na 27. marec 2025

a po jeho uskutočnení a na účel doplnenia dokazovania ďalšie pojednávanie odročila na 26. jún 2025. Prípiskom z 22. mája 2025 bol daný pokyn k výzve právneho zástupcu žalovaného na predloženie listín a zistenie stavu konania, z ktorého sa má pripojiť súdny spis do napadnutého konania. Ústavnú sťažnosť považuje za neopodstatnenú a požadované finančné zadost'učinenie za neprimerané.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 381/2020, I. ÚS 304/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96, a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

8. Z hľadiska povahy veci ústavný súd zotrváva na už v predchádzajúcom náleze ústavného súdu rezultovanej absencii skutkovej a právnej zložitosti prejednáwanej veci sťažovateľa a opakovane pripomína, že predmet konania (rozhodovanie o porušení zásady rovnakého zaobchádzania a náhrady nemajetkovej ujmy v pracovnoprávnom pomere, pozn.) si zo strany všeobecného súdu vyžaduje urýchlenosť v konaní, a to nie z pohľadu zásady rovnakého zaobchádzania, ale s prihliadnutím na povahu práva, vo vzťahu ku ktorému sa porušenie zásady rovnakého zaobchádzania namieta, a to pracovnoprávny vzťah (m. m. IV. ÚS 72/2022). V nadväznosti na uvedené je potrebné zdôrazniť, že tzv. antidiskriminačné spory zaradil zákonodarca v rámci kódexu civilného práva do druhej hlavy tretej časti Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) s názvom „*Spory s ochranou slabšej strany*“, čím vyjadril určitú mieru procesnej ochrany vybraných subjektov práva v rámci konania pred všeobecnými súdmi, pričom zvýšená miera „procesných“ osobitostí by sa mala vzhľadom na pracovnoprávny aspekt napadnutého konania prejavovať aj v samotnom postupe okresného súdu (I. ÚS 269/2021, I. ÚS 358/2024). V správaní sťažovateľa neboli zistené skutočnosti majúce vplyv na celkovú dĺžku napadnutého konania.

9. Bez potreby podrobných analýz jednotlivých úkonov v napadnutom konaní je pre ústavný súd podstatné, že v období po vydaní nálezu ústavného súdu okresný súd postupoval nesústredene,

keď rozsudkom č. k. PN-18Cpr/43/2019-1053 z 8. novembra 2023 síce v prejednávanej veci rozhodol, ale z dôvodu porušenia procesných povinností tým, že nerozhodol o čiastočnom späťvzati žaloby z 24. februára 2020, nepreskúmateľnosti rozsudku a nevysporiadania sa s navrhnutými dôkazmi [§ 389 ods. 1 písm. a) až c) CSP] bol uznesením krajského súdu sp. zn. 26CoPr/3/2024 z 5. júna 2024 zrušený. Nesústredený bol aj postup okresného súdu, keď uznesením č. k. PN-18Cpr/43/2019-1100 zo 17. januára 2024 musel zrušiť uznesenie č. k. PN-18Cpr/43/2019-1078 z 8. decembra 2023 o vyrubení súdneho poplatku za sťažovateľom podané odvolanie proti rozsudku okresného súdu, keďže vzhľadom na predmet sporu je napadnuté konanie oslobodené od súdnych poplatkov. Kratšie obdobia nečinnosti sa vyskytli aj v súvislosti s nariadovaním nových termínov súdnych pojednávaní. *Exempli causa*, po vrátení súdneho spisu z krajského súdu 12. júna 2024 zákonná sudkyňa 12. septembra 2024 nariadila termín pojednávania na 3. december 2024, ktorý z dôvodu svojej práceneschopnosti ako objektívnej skutočnosti musela 29. novembra 2024 zrušiť a 16. decembra 2024 nariadila nové pojednávanie až na 27. marec 2025. V napadnutom konaní tak nie je ani takmer po šiestich rokoch od podania žaloby právoplatne rozhodnuté.

10. V tomto ohľade ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená či neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (IV. ÚS 396/04, I. ÚS 361/2022).

11. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy, ktorými došlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

12. Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov. Keďže predmetný príkaz bol už raz v napadnutom konaní uložený ešte Okresnému súdu Piešťany a tento je povinný rešpektovať aj Okresný súd Trnava, ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovel [§ 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde *a contrario* (bod 4 výroku tohto nálezu)]. Jedným dychom však dôrazne akcentuje, že príkaz ústavného súdu všeobecnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov nemá charakter odporúčania. Nerešpektovanie takéhoto príkazu spôsobuje ujmu nielen samotnému sťažovateľovi, ale aj spochybňuje dôveru verejnosti v súdny systém a vo výkon spravodlivosti (I. ÚS 92/2022, č. 16/2022 ZNaU).

13. Sťažovateľ sa domáha, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie 20 000 eur. Vzhľadom na konštatovaný nesústredený postup okresného súdu, príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie priznané už predchádzajúcim nálezom ústavného súdu (v sume 1 000 eur, pozn.), majú na pamäti, že cieľom priznania finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 1 500 eur a vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel (body 2 a 4 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

14. Sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca si požadovanú náhradu trov konania nevyčísľili. Ústavný súd preto vychádzal z obsahu sťažnostného spisu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 251 a nasl. CSP) a sťažovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia (bod 3 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 371 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 14,84 eur, t. j. spolu 771,68 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Ústavný súd priznanú odmenu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšil o 23 % daň z pridanej hodnoty, t. j. o sumu 177,49 eur, pretože aj keď právny zástupca sťažovateľa sám nepreukázal skutočnosť, že je platiteľom tejto nepriamej dane, ústavný súd vlastnou činnosťou a vo verejnosti dostupnom zozname daňových subjektov registrovaných pre DPH, vedenom finančnou správou Slovenskej republiky, zistil, že právny zástupca sťažovateľa je platiteľom DPH.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

**Jana Baricová
predsedníčka senátu**